

Južni gasni koridor, najavljan kao ključna strategija za oslobađanje Evrope od ruskog gasa, teško da će obezbediti željenu energetske sigurnost i mogao bi da završi kao još jedan put za ruski gas, upozorio je Havijer Sol iz koalicije nevladinih organizacija. Sol smatra da taj gasovod ne samo da neće doneti energetske bezbednost, već i da nije u skladu sa opredeljenjem EU za borbu protiv klimatskih promena.

Potpredsednik Evropske komisije zadužen za energetske uniju Maroš Šefčovič ponosno predstavljajući "Drugi izveštaj o stanju energetske unije" u februaru nije zaboravio da pomene "strateški značaj" Južnog gasnog koridora (JGK), mreže gasovoda duge 3.500 kilometara koji će se protezati od Azerbejdžana do Italije. To je najveći energetske infrastrukturni projekat EU.

Međutim, u svetlu poslednjih dešavanja, priče o tom oko 45 milijardi dolara vrednom projektu sve više liče na "hrpu očiglednih protivrečnosti", naveo je u autorskom tekstu za EurActiv.com direktor evropske koalicije razvojnih i ekoloških nevladinih organizacija Kaunter balans (Counter Balance) Ksavijer Sol.

Poslednji primer posvećenosti Evropske komisije tom kontroverznom projektu je Šefčovičevo prisustvo na trećem sastanku Savetodavnog veća JGK u Bakuu 23. februara, na kome su bili i predsednik Azerbejdžana, grupa ministara i direktora iz EU, američki zvaničnici i predstavnici banaka.

Ipak, Komisijini stavovi i priče o JGK i dalje su na "klimavim nogama", smatra direktor Kaunter balansa.

"Zvono za uzbunu" najpre je zazvonilo u oktobru 2016, kada su Rusija i Turska potpisale sporazum o tzv. Turskom toku, što su mnogi videli kao nameru Gasproma da poveže taj novi gasovod sa Južnim gasnim koridorom.

Za Turski tok se očekivalo da preko Crnog mora dovede više ruskog gasa do Turske ali taj gasovod, kako se čini, ima i stratešku ulogu jer njegova krajnja deonica ide do Ipsale. Taj grad je tačno preko puta grada Kipoi kada se pređe grčka granica gde, kako je planirano, treba da se povežu Transjadranski gasovod (Tap) i Transanadolski gasovod (Tanap), dva glavna dela JGK.

Na jednoj konferenciji u Beču u januaru Gasprom je potvrdio nagađanja stručnjaka. Tada je zamenik direktora Gasproma Aleksander Medvedev zvanično objavio mogućnost da svoj gas usmeri kroz TAP.

Veza Tapa i Turskog toka mogla bi da bude samo deo infrastrukture koji nedostaje da se obezbede dodatne isporuke ruskog gasa jugoistoku Evrope, kazao je u intervjuu za RAI3 menadžer Tapa za Italiju Mikele Mario Elia (Michele).

Ironično je međutim što se Južni gasni koridor promovise kao strategija za oslobađanje

snabdevanja gasom EU od Rusije i unapređenje energetske bezbednosti.

Još u izveštaju mreže za nadzor banaka Benkvoč (Bankwatch) iz januara 2015. upozoreno je da JGK ne može da bude rešenje za smanjenje zavisnosti Evrope od ruskog gasa.

Kada su mu predočene te nedoslednosti na pres brifingu oko drugog izveštaja o stanju energetske unije, Šefčović je malo promenio priču i prema novoj EU "treba da bude manje zabrinuta (oko Gasproma) nego ranije".

Međutim, pitanje bezbednosti snabdevanja nije jedino koje nameće potrebu da se Komisija pravda. U Evropskom parlamentu je potpredsednik Komisije takođe isticao odlučnost da se unapredi "tranzicija na mnogo moderniju ekonomiju, ekonomiju koja emituje manje ugljenika, sa ambicijom da se udalji od ekonomije zavisne od fosilnog goriva".

Kako je istakao Šefčović, to može da se ostvari kroz razvoj osnovne infrastrukture koja će biti podržana "jedino u skladu sa dugoročnom energetske politikom EU".

Sol smatra da je gotovo nemoguće izgraditi tako ogroman gasovod kao što je JGK a ne doprineti zavisnosti od fosilnog goriva.

Komisija, koja se stalno hvali da prednjači u globalnoj borbi protiv klimatskih promena, zapravo je nedavno priznala da procene uticaja projekta JGK na klimu nisu urađene.

Pored toga, i nedavno istraživanje Oksfordskog instituta za energetske studije pokazalo je da budućnost gasovoda nije tako svetla. Naime, isporuke gasa sa azerbejdžanskih polja u JGK do 2030. biće znatno manje nego što se ranije prognoziralo.

To znači da Azerbejdžan neće biti u stanju da isporuči očekivanu količinu gasa u gasovod.

Stoga, čak i ekonomski gledano, izvodljivost projekta izgleda manje stabilna nego ikada i JGK će verovatno postati imovina "ostavljena po strani", naveo je Sol u autorskom tekstu.

Verovatno je baš to razlog što bi najmanje dva akcionara Tapa - zapadne rute JGK, "pozdravila" mogućnost da Gasprom koristi taj gasovod da snabdeva Evropu gasom.

U svetlu pada tražnje gasa u Evropi, i prema podacima Komisije, postavlja se pitanje potrebe izgradnje dodatne infrastrukture za gas. Na to je ukazano i u istraživanju "Izbori energetske unije" objavljenom u februaru 2016.

Sol smatra da Komisija treba ponovo da razmotri svoju podršku Južnom gasnom koridoru i kaže da Evropa ne treba da gradi gasovod sa ciljem da diversifikuje snabdevanje gasom i odmakne se od Rusije da bi zatim njime išao ruski gas.

Investiranje milijardi evra preko Evropske investicione banke u projekat koji je suprotan Pariskom sporazumu o borbi protiv klimatskih promena i kome pretila opasnost da postane "zaboravljena imovina" nije najbolji način da se potroši novac poreskih obveznika EU, niti je investicija koja vodi Evropu prema energetske tranziciji, zaključio je direktor Kaunter balansa.

Sumnjiv doprinos Južnog gasnog koridora energetske bezbednosti

Izvor: EurActiv